

ALBINA CARPATILOR

Are la 15. și ultima sâ-cărel luni, în fascicule de 2 côle. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 16 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — O fasciculă 25 cr. sâ 70 bani. — Abonamentele se fac la editorul W. Krafft în Sibiu, la colectanți la oficiile poștale și la tôte librăriile.

Dina.

Novelă originală.

(Fine.)

VII.

Primele scrisori ale lui Scarlat erau de pușină importanță. El istorisia Dinei, cum Jorgu și Emil s'au înrolat ca voluntari la vênători și se afla în aceeși companiă, unde era el, Scarlat, sublocotenent. Astfel cei trei tineri aveau ocaziune să fiă tot la olaltă și se întocmiau tot așa ca nici un minut să nu se părăsescă. Cei doi voluntari, cari se înrolaseră cătră finea lui Iulie, ajunseră în câteva săptămâni la rangul de corporali prin bravura și inteligența ce au arătat în câteva încăerări de patrulare. Scarlat istorisia cu foc într'o scrisore, cum într'o excursiune de recunoscere, pe care o conducea el însuși și la care luau parte cei doi voluntari, Jorgu trâmisi înainte a pus pe fugă dece Turci, spre mirarea soșilor sâi de arme. „Omul acesta vesel“, scria el, „s'a făcut serios și întunecat, ca și când ar avea o mare suferință pe sufletul sâu. Dêcă nu s'ar afla în giurul sâu frați de arme, care-l iubesc și-l admiră pentru tãria sa corporală și energia caracterului sâu, dânsul s'ar espune atât de tare încât ar trebui să afle mórtea în rangurile inimice. Nu-mi vine sâ-l părăsesc de loc, imi pare că sunt dator a veghia asupra lui. Sâ dea Dumnezeu ca temeritatea lui să nu-i devinã fatalã.“

„Cât despre Emil, el e brav cu ôrecare grație și cu o generositate de gentilom. Pânã acum a dãruit vieța și libertatea la doi inimiçi, cari gemeau deja sub genunchiul sâu. Dar la el încã se pare, că nu e gloria armelor, care-l mênã în pericol. Este un fel de resignațiune în privirea lui; chiar în focul bătăliei fața lui n'are strãlucirea unui eroi, ci mai mult seninãtatea unui martir.“

„N'ași vrea să perd cu nici un preț acești amici, pe cari-i iubesc de o miiã de ori mai mult de când șciu cum se bat.“

În fiã-care din scrisorile cătră Dina se afla una și pentru Ana, scrisore plinã de frãgețime și de mângãeri, în care se revêrsa tótã iubirea nemãrginitã a bunului Scarlat pentru drãgãlașa sa logodnicã.

Dina cetia și recetia epistolile fratelui ei cu o lãcomie nespusã. Ar fi đis cineva, cã sufletul ei se afla în castrele române, înainte a acelei sumețe Plevne, care a oprit avântul victorios al armelor Țarului.

Fiã-care datã đicea cătră unchiu-sâu.

— „Unchiule dragã, vino să ne'ntôrcem în țerã. Acolo e lipsã de femeii ca și de bărbați. Voiu intra între surorile de caritate, unde se aflã și Mãria Sa Dómna, și vom alina durerile bravilor nostri ostași.“ Trebuie să lãsãm Dinei meritul, cã nici o cugetare egoistã nu-i dicta astfel de cuvinte.

— „Ce spu, nepoțicã? Sã mergem acum în țerã, când Rușii o cutrierã în tôte direcțiunile, și Turcii pot dintr'un moment într'altul să trecã Dunãrea? La ce să ne espunem noi vieța pentru nișce despoți ca Rușii și nișce ingrați ca Bulgarii, cari — ține minte bine acestea — drept mulțãmitã vor cãuta numai să ne pãgubescã.“

— „Dar nu ne luptãm nici pentru Bulgari, nici pentru Ruși, unchiule dragã, ci pentru neatêrnarea moșiei nôstre.“

— „Mofturi, nepoțicã, mofturi. Noi ne-om jertfi și alții or culege. Suntem făcuți să scótem din foc castanele fripte pentru ca alții să le mănãnce. Las cã șciu eu; dór am îmbêtrânit într'astea.“

E drept cã unchiul Dinei vorbea din egoism, dar cuvintele sale nu erau lipsite de ôrecare adevêr și Dina nu-l putea îndupleca să cugete altfel.

În 29 August 1877 Scarlat gâsi atãta timp cât să scrie urmãtoarele șiruri.

„Pe mâne, soră dragă, se prepară o mare luptă. Jorgu o știe, și ochii săi străluce mai mândri ca totdeauna în gura sa ca un suris victorios. Emil se pare cu aureola unui martir, și surisul său îi sfășie inima. Amândoi se vor lupta ca niște lei, sunt sigur de asta. — Dacă nu vor muri, vor avea crucea Sântului George și steaua României. Rugați-vă pentru ei.“

Generos tînăr! El se uita pe sine însuși. Până să ajungă aceste știri în mâinile Dinei, telegramele anunțaseră oșpetilor din Spa atacul victorios al Românilor în contra redutei Grivița Nr. 1. Când ceti Dina telegramele, cunoscuse pierderile Românilor și capătă în mâinile sale scrisoarea lui Scarlat, nu-și mai putu stăpâni emoțiunea.

— „Să mergem, unchiule“, înțeția ea, „să mergem pentru Dumnezeu; poți chiar Scarlat are lipsă de ajutorul nostru.“ Ana își uni rugăciunile și lacrimile sale cu ale Dinei.

Unchiul remase neclintit.

— „Nu fiți próste, copilelor“, dicea el, „așteptați cu răbdare, ce sfinți. Dór mai aú și alte surori și logodnice pe frații și logodnicii lor acolo.“

— „Acele surori și logodnice,“ îl intrerupse Dina cu necaz, „sunt acolo, unde datoria ne chiamă și pe noi.“

— „Ei! veți merge și voi, când va fi timpul. Așteptați nițel. Acum abia s'a început bătaia. Sesonul băilor se apropiă de sfârșit; de aci încolo nu vom mai aștepta mult.“

Era pe la mijlocul lui Septemvre, când Dina primi încă o scrisoare dela Scarlat.

„Victoriă!“ scriea el. „Armele române s'aú acoperit de o gloriă neperitóre. Teribila redută a cădút în mâinile noastre. Veți fi cetit de mult prin diare această noutate, dar de sigur nu cunoșteți partea stălucită ce aú luat amicii nostri la această luptă.“

„Era pe la trei ore după amezii, în 30 August. Tótă ziua salve de artilerie pregătiseră atacul ce avea să se facă din tóte părțile asupra pozițiunilor turcești. Jorgu își înfréna cu greú nerăbdarea de a pètrunde odată în șirurile inimice, ér Emil aștepta cu resignarea lui obicinuită. În fine la óra îndicată colónele se puseră în mișcare. Când ne apropiarăm la bătaie de pușcă, Grivița începu a trámite asupra-ne o plóe de glónte, care ne opri în loc de mai multe ori. Jorgu murmură cuvinte nefînțelese de necaz în contra prudénței prea mari a comandánților dar nu cuteza să iésă din șiruri. Emil lângă el îl îndemna să aibă răbdare. Mě hotărîi a nu părăsi un singur moment pe acești 2 ómeni și a-i sili să fiă mai prudénți.“

„În sfârșit ne apropiăm de redute, glónte plouă în continuú, fiii României cad mereú cu o singură părere de rău, că nu pot lua parte la gloria fraților lor.“

„Românii sar în șanțuri, scări se aședă pe ziduri. Românii se urcă pe ele dar cad éráși în șanț loviți de Turcii în desperare. Valter Marácinenu implántă stindardul român pe zidurile Griviței și plăteșce cu viéta această faptă eroică.“

„Stindardul remáne fără apărător, espus batjocurilor turcești. La această priveliște Românii se avéntă încă odată. Între cei dintâii, carii se urcară pe întárituri, erau Jorgu și Emil împártind mórtea în tóte părțile. Eú le urmaí îngrijat pentru sórtea lor. Turcii cu strigáte selbatice se aruncă asupra noastră voidnd a ne respinge în șanțuri. Jorgu suride cu ironiá și făcend din pușca sa máciucă se aruncă asupra inamicului înálțand un „ura“

formidabil. Ochiul său scánțiea ca al unui tigrú infuriat, ér bratul său puternic dárma mai multe victime de odată. Inimicul credea că el este însuși dumneđul resbelului și încungfura cu frică lovitóurile lui. Emil se aruncă cu mai puțin avént, dar balonetul său făcea minúpi. În eurénd cei doi amici își făcuseră cale printre dușmani, carii se reincopciară din tóte părțile și-i încungfurară. Ocupat, cum eram, de sórtea ómenilor mei, îi perdusem un moment din vedere.“

— „Domnule sublocotenent,“ dicea un vênător de lângă mine, étá prietini D-tale în primejdiá.“

Aruncaí ochii în direcciunea celor doi amici și-i veduí împártind mórtea cu același despreț de pericol, dar încungiurați din tóte părțile.

— „Înainte, copii!“ strigái aú și mă aruncaí în ajutorul lui Jorgu și Emil. O mică cétá îmi urmă, cétá vi-téză care admira și iubia pe cei doi amici. Inimicul se despica sub lovitóurile nóstre.

„Dar eú apucasem ceva înainte ómenilor mei.“

„Cinci Turci se aruncă asupra mea și grelele lor pușci stau să sdrobéscă sabia mea. Un „ura“ resuná; Jorgu mă veduse și cu o putere iresistibilă náváleșce în ajutorul meu. Inimicul speriat de superioritatea lui i se dá din cale; într-un minut atacătorii mei mușcă țerina.“

„Ura! victoriá!“ resuná din tóte părțile. Turcii părăsesc posițiunile și Grivița remáne în mâinile Românilor. Era cátrá opt óre séra.

„La raliare însé Jorgu și Emil lipsiau. Îi pierdusem din vedere; ei se aruncaseră în urma fugarilor. Așteptarăm o jumétate de óra fără ca să-i ved venind și începusem a mă neliniști despre sórtea lor. Era aprópe de noué ore; mă hotărîi a merge să-i caut. Dar în același moment cei doi bravi se întorceau primiți de strigátele entusiaste ale soților lor de arme. Numárele corporarilor Jorgu și Emil merse din gurá în gurá însoțit de laudele cele mai máglitóre. Toți atribuiaú bravurei lor nemárginite o parte a victoriei. Și cu tóte acestea nici o rană. Jorgu avea o sgárieturá la mána stánga; sángele care-i acoperia drepta și hainele era al dușmanului. Emil avea pělária gáuritá. Ar fi dis cineva, că glónte fugiau de ei. Cei doi amici páreau trísti că mórtea nu voeșce să-i priméscă în stul ei. Pe când tovaroșii lor se bucuráu și la lumina focurilor istorisiaú faptele eroice ale lor, pe atunci Jorgu și Emil, cufandați în táceare adéncă, páreau că așteptá noué lupte, unde pericolul să fiá mai mare.“

„Ce sa-ți mai spun? Jorgu și Emil sunt sergenți, ér crucea sfântului Gheorghe străluce pe pepturile lor.“

Cetind aceste șiruri, Dina se simți mișcatá până la lacrimi. Era parcá mândrá de faptele acelor bravi tineri, ierta lui Emil din tot sufletul greșéla sa, și se ruga lui Dumnezeu să le scape viéta.

Cu tóte acestea inima ei se stríngea, de câte ori cugetá, că Jorgu cautá mórtea cu atáta îndărátnicie.

— „Așadar nu mai e nimic, nimic, care să-l póta reținea în viéta,“ își gândia ea. „Nici măcar . . . .“ ea nu cutezâ să-și descopere această cugetare. Se simția parcá vêtámata, că Jorgu nu găseșce în viéta „ceva“, care să i se pará culmea fericirei, și cu tóte acestea ea fusese cauza desperárei lui.

De astádatá Dina insistá din tóte puterile pe lângă unchiul ei, ca să se întórcă în patrie. Bétránul se indu-

plecă, deoarece sezonul băilor era sfârșit. Ei telegrafară dar la București, ca scrisorile să li se păstreze acolo, pentru că se întorc.

Mare fu mirarea călătorilor noștri când vedură Bucureștii, capitata unei țări în rebel, neschimbată ca și în timp de pace. Omenii își vedeau de afaceri ca totdeauna, își petreceau ca ori când, numai uniformele străine mai produceau o schimbare în tablou.

Era cătră începutul lui Octombrie, când se aședară prietiniilor noștri, în București. O epistolă dela Scarlat îi aștepta.

„Bucurați-vă,” dicea el, „campania, sevă cel puțin rolul nostru în campania acesta se apropiă de sfârșit. Plevna nu mai pôte rezista mult. Nătrebuie un ultim asalt asupra redutei Grivița 2, și Plevna va cădea în mâinile noastre. Și se prepară ceva, se află în aer un miros, ca să dic așa, de eroism; Românii și-au pus în gând se facă minună. Este pentru ei un punct de onore să pună mâna pe cuibul nebiruit al lui Osman.

„Pregătirile s'au început mai de mult, că-că, ațacul acesta va fi mai periculos decât tôte. Jorgu' are friguri de nerăbdare. Câte odată îl aud dicând: „comedia a durat deja prea mult.”

„Emil a ramas același, neschimbat în tot decursul campaniei, liniștit și resignat. Am căpătat pentru acest tinăr atâta iubire, câtă admirațiune am pentru vitézul Jorgu. Doschilinirea lor în caracter se arată în tötă puterea cuvântului în momentul acțiunii și al pericolului. De i-ai vedea, Dino dragă, n'ai putea să nu-i iubești și admiră, precum îi admiră întregul batalion. Numele lor se pronunță tot la olaltă. Când se vorbește despre ei, se dice: cei două Feți-frumoși; că-că faptele lor sunt asemenea cu ale lui Făt-frumos din poveste și frumșeta lor tot așa. Și cu tôte acestea, cine ar crede-o, ei nu vorbesc mai nici odată unul cu altul. Sed tăcuți unul lângă altul, se culcă în tăcere, mănăncă fără a dice mai mult decât e neapărat de lipsă. Când pörnesc în luptă, își aruncă o privire de înțelegere și se aventă pe întrecute, ca și când duelul lor din Spa s'ar fi transformat în întrecere la fapte mari. Fiă-care ar voi să fiă el în cel mai mare paricol, dar nici unul nu cade; glonțele par că-i ocolesc.

„Rögă-te la Dumneșeu, cum mă rog și eu, să-i ocrotă și de aci încolo, cum i-a apărat până acum.”

Serisorea lui cătră Ana era mai fragedă ca totdeauna și plină de speranțele cele mai dulci. „Sunt locotenent,” dicea el, „și sper că preste vre-o două luni ne vom vedea. Atunci . . . atunci . . .” Restul îl geci Ana, că-că roși până în albul ochilor, deși se află singură în casă, când cetii aceste șiruri.

Dina nu mai stete nici un moment la îndoelă, ci intră în corporațiunea surorilor de caritate. Ea găsi aci ocaziune de a alina durerile bravilor soldați, cari își vër-sară sângele în fața Plevnei. Sărmanii omeni recunoscători pentru bunătatea Dinei, o despăgubiau istorisindu-i scene din rebel. De multe ori s'a întâmplat ca numele lui Jorgu, însoțit de atributele cele mai măgulitoare, să se ivescă pe buzele lor. Atunci, lucru ciudat, Dina simția o emoțiune deosebită; sângele i se urca în cap și ca un curent electric îi străbătea tot corpul. Ea nu întreba nimic, dar asculta cu o plăcere nespūsă istorisirile acestor omeni despre marile fapte ale celor două amici.

Într'aceea ajunsese în țără vestea despre nenorocitele atacuri din 7 Oct. ale trupelor Române asupra redutei Grivița 2. Un singur țipet de jale străbătu întreaga Română. Se vorbea de o miă de morți și răniți. Câte familii n'au căduseră în jale adencă.

Dina se înfioră la această știre teribilă. Ea așteptă cu nerăbdare o scrisore dela Scarlat, în care să-i spună că toți sunt întregi și sănătoși. Dar acea scrisore n'au sosi. Trecu o săptămână, trecură două săptămâni și o noutate. Atât Dina, cât și Ana se află într'atortură. Ce se întâmplase? Dina începu a cutria spitalul, urmându-se la fiă-care rănit, creșdend că recunosc în palidă lor fețe pe Scarlat, sevă pe vreunul din cei două amici.

Căutarea sa fu mult timp fără nici un rezultat și Dina începu a crede, că nici fratele, nici amicul ei nu se află între răniți.

În sfârșit, când trecu pe lângă un pat mai retras, atențiunea sa fu deșteptată printr'un suspin. Ea se apropiă de acel pat și uitându-se la rănitul care suspinase, scöse un țipet de surprindere și de durere. În acel pat zăcea Jorgu cu fața palidă și ochii închiși. Părea mort. Dina îi apucă mâna, îi pipăi pulsul, care abia bătea, dar în fine se convinse că amicul ei trăia. Supraveghiătorul atras prin țipetul Dinei, se apropiă și o întrebă, decă a găsit vre o rudenă în cel rănit.

— „Da, o rudenă de apröpe”, dise ea roșind.

— „Îmi pare rău, coconiță, că trebuie să vă spun o noutate tristă. Acest sergent e greu rănit, medicii n'au pușină speranță. Rana se află în părți foarte delicate. Pușină a lipsit ca glonțul să-i străpungă inima. Peșat de el, acesta a fost cel mai vitéz Român.”

— „Nu, nu va muri”, strigă Dina. „Nu vrea, ca să moră. Îl voi păzi mereu, și prin îngrijirile mele va reveni în viață.”

— „Se vede că țineți mult la densus”, dise îngrijitorul; „atunci pot să vă predau și această scrisorică până de sânge, care s'a găsit la inima lui.”

Dina luă biletul și recunoscuse scrisorea ei din Spa. Ea simți o emoțiune nedescrisă, când vedu șirurile sale mai șterse de nobilul sânge al lui Jorgu. Dar două cuvinte scrise cu sânge sub pumele sevă îi atraseră atențiunea. „Mor iubindu-te”, erau aceste două cuvinte. Dina duse mâna la inimă, și cădu mai mult, decât ședu într'un scaun.

— „Nu, nu vei muri”, șopti ea „vei trăi, că-că . . .” Ea nu isprăvi cugetarea; dar deoarece supraveghiătorul se depărtase, duse la buzele sale hărtia udată cu sângele bravului sergent.

Într'aceea Jorgu se află în friguri, și în delirul sevă de multe ori pomenia numele Dinei însoțit de cele mai fragede epitete, astfel încât, decă tinera fiă ar mai fi avut vre o îndoelă, acesta ar fi dispărut de astă dată vreau iubită cu pasiune.

Ea-l îngriji ca o soră, ca o mamă, uită de tötă lumea, și-și puse tôte puterile pentru a scăpa o viață, care-i devenise scumpă. Da, scumpă, că-că Dina simți în aceste momente de pericol, că ea încă iubia. Astfel trecu câteva zile.

Mulțămită îngrijirilor Dinei, delirul trecu și Jorgu, pentru prima oră de când zăcea, se uită la ângerul care veghia la căpătăiul sevă. Dina roși până în albul ochilor sub influința acelei priviri. Rănitul însă căută mâna ei

pe care tinera față i-o lăasă; el o duse la buzele sale și o sărută cu transport.

— „Îți mulțămesc” șopti el. Acesta era ângerul, al căruia chip îl văduse adeseori în delirul său.

— „Dar Scarlat?” întrebă Dina după primul moment de tăcere, pe care o producea emoțiunea resimțită.

— „Era sănătos”, duse el. „Emil a murit în brațele mele. Am vrut să-l resbun, și ătă-mă . . .”

De aci încolo starea rănitului merse spre bine, mulțămită îngrijirilor Dinei. Scarlat încă scrisese împărțându-le cu cruțare, că cei doi amici aflaseră mărtea mult căutată, dar că el, Scarlat, se afla întreg și sănătos, cu câteva „sgărieturi” neînsemnate, care-l opriseră de a scrie până acum.

Jorgu începu a șede în pat, și Dina simți că a sosit momentul de a-l părăsi. Ea-și făcu cea din urmă vizită. Bolnavul se afla singur și părea că dărme, că-cî avea ochii

închiși. Dina se apropiă încet de patul lui, și se uită mult timp la acea față slăbită puțin prin suferințe dar cu atât mai frumoasă și mai nobilă. Ea ședea la căpătâiu și se perdu în contemplarea acelei fețe. Era să-i dică: re-mas bun, și parcă-i părea rău că bolnavul s'a însănătoșat atât de curând. Se simți aprinsă de un amor ferbinte pentru acest om, pe care singură-l scăpase din ghiarele morții. Respirațiunea rănitului ieșia regulată și liniștită din buzele întredeschise și arđetore. Ca împinsă de o putere supranaturală, Dina plecă capul și buzele ei atinseră pe ale Jorgului. Atunci ea se simți strinsă de două brațe puternice și scose un țipet de surprindere. Era prima sărutare . . . . .

În primăvara următoare două părechî fericite își serbau cununia. Era Jorgu cu Dina, și tinărul căpitan Scarlat cu drăgălașa Ana. Emil dormia somnul cel vecinic pe-pământul bulgar!

I. P.

O sêră în Napoli.

Sêra-i frumoasă, marea e lină
Austral dulce suflă ușor,
Barcheta fuge pe Mergelină
Cătră Vesuvul fumegător.

Vibrări sonore în armoniă
De mandoline și dulce cor
Resun pe mândra Sânta-Luciă
Pe luciul mării recoritor.

Palida lună, tăcenda stelă,
Cerul albastru suriđetor,
Faruri mulțime pe Marineliă
Reflect în valuri lumina lor.

Și în ast farmec de poeziă
Tu, crudă musă, suspini cu dor.
Nu-mi dai cuvinte de armoniă
Să cânt tabloul farmecător!

Spune-mi o! dragă, a ta gândire
Unde s' aventă în falnic sbor?
Cândești la visuri de fericire
La aventure, său la amor?

Ori a ta tristă melancoliă
Este efectul sfășietor,
Este delirul de nostalgiă,
Ce te încă 'n lacrimi de dor?

Șciū, ție-ți place să cânti mai bine
Bucegiul nostru cu-al său parfum
Vedut la lună în nopți senine,
Deși din vîrfuri nu varsă fum.

Mai bine-ți place rađa murindă
Pe munții nostri cătră apus,
Prahova 'n vale lin șerpuindă
Printre Orășii s'o vedî de sus.

Bujori de fete în fote, ie,
Flăcăi ca bradul verde, frumos,
Hora 'nvertită cu veselie
Șrăbunul fluer cântând voios.

Înbălsămata splendida vale
Turma cea blândă, mândrul păstor,
Ce din cavalu-i varsă cu jale
Doina duiosă răpit de dor.

O, dragă musă, șterge-acea rouă
Ce isvorește pe gena ta,
Că-cî noi cealaltă lumină nouă
În România o vom vedea.

Acolo 'n visuri dulci răpitore
Voios noi lira vom acorda
Și România încântătoare
Sonor din corde ne va vibra.
Napoli 1 Maiu 1880. H. Rheinstejn.

Antony.

Dramă în 5 acte de A. Dumăș, traducțiune de Leon Jawerwer.

(Continuare.)

Scena 5.

Adela, Antony.

Adela (intorcându-se). Antony!

Antony. Vrei ca să-ți spun acum taina mea?

Adela. Oh! o șciū, o șciū acuma . . . Cât m'a făcut să sufer femeia acêsta!

Antony. Să sufer! ba! . . . e o nebunie, tôte astea nu sunt decât prejudețe, și-apoi încep să mă găsesc prea ridicul.

Adela. D-ta?

Antony. Negreșit! Când ași fi putut trăi cu omenii de felul meu, decă ași fi avut nerușinarea să cred că cu un suflet care simte, cu un cap care gândește, cu o inimă care bate . . . ar avea cineva tot ce-î trebuie pentru a reclama locul său de om în societate, rangul său social în lume . . . Deșertăciune! . . .

Adela. Oh! acum înțeleg tot ce până acum imi părea ciudat, caracterul D-tale cel posomorft pe care-l

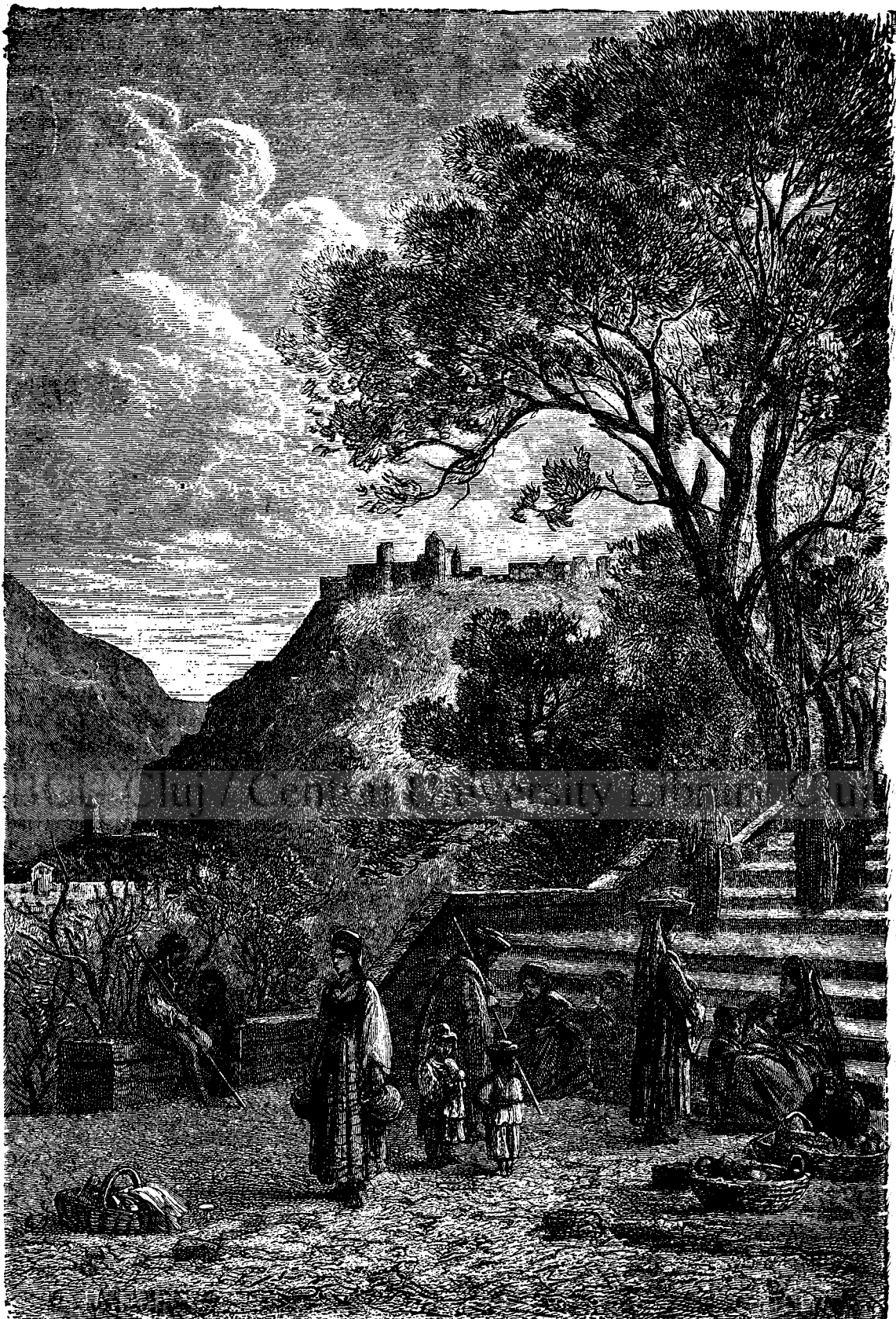
credeam fantastic . . . tot, tot chiar plecarea d-tale, de care nu-mi puteam da sêmă! Sêrmame Antony!

Antony (măhnit). Da! sêrmame Antony! Că-cî cine-ți va putea spune, cine-ți va putea descrie ceea ce-am suferit când am fost silit să te părăsesc. Imi perdusem tótă nenorocirea mea în amorul têu; țilele, lunile trecură ca minute, ca visuri, uitam tot pe lângă d-ta . . . Un om veni și mă făcu sa-mi aduc aminte de tot . . . El îți oferi un rang, un nume în lume . . . și-mi aminti mie, că eu n'am nici nume să dau aceleia, căreia i-ași fi oferit sângele meu.

Adela. Și pentru ce? . . . pentru că nu mi-ai spus-o atunci? . . . (uitându-se la cêsornic). Dece și jumătate, nenorocitul, nenorocitul.

Antony. Să ție-o spun . . . da, pôte că d-ta care în acea epocă credeai că mă iubești, ai fi uitat un moment cine sunt, pentru ca să-ți aduci aminte mai târziu . . . Dar părinților D-tale le trebuia un nume și ce probabilitate

Terzatto și Frangipani (pag. 303).

am c'ar fi preferit pe s'ermanul Antony în locul onorabilului baron de Hervey! Atunci îți cerui 15 zile pentru că o ultimă speranță îmi rămăsese. Se află un om, însărcinat nu știu de cătră cine, d'a-mi arunca pe tot anul din ce să trăesc în acel an; am alergat să-l găsesc, m'am aruncat la picioarele lui, cu țipete în gură și cu lacrimi în ochi, îl conjuram pe tot ce-avea mai sfânt, pe Dumnezeu, pe sufletul său, pe muma sa, el avea o mumă, el! să-mi spună cine erau părinții mei și ce puteam aștepta sevă spera dela d'nsii! Cădă blăstem asupra lui! și muma sa să m'ora! eu n'am putut scote nimic din gura lui... l'am p'arsit, am plecat ca un nebun, ca un desnădăjduit, gata a întreba pe orî care femeia: „Nu ești muma mea?”

Adela. Amicul meu!

Antony. Ceilalți omeni cel pușin, când o întemplantare sfărâmă speranțele lor, aū un frate, un tată, o mumă! brațe care se deschid pentru ca sa-î primescă să se vaete; Eū! eū! n'am nici chiar piatra unui morment pe care să pot ceti un nume și să plâng.

Adela. Liniștește-te în numele cerului, liniștește-te.

Antony. Ceilalți omeni aū o patriă, numai eu n'am, că-cî ce e patriă! Locul, în care s'a născut cine va, familia pe care cine va lasă acolo, pe prietenii ce-î regretă... Eū un știu nici chiar unde mi s'aū deschis ochii... Eū n'am familiă, n'am patrie, tôte pentru mine erau cuprinse într'un nume, acest nume era al t'eu, și tu mă oprești să-l pronunț?

Adela. Antony! lumea are legile sale, și societatea cererile ei, fiă datorii seū prejudețe, omenii le-aū făcut așa, și chiar decă ași dori să mă sustrag dela ele, mi-ar fi cu neputință și ași trebui să le primesc.

Antony. Și pentru ce să le primesc eū? ... Nici unul din acei ce le-aū făcut nu se pot lauda să-mi fi cruțat vre ostenelă seū să-mi fi făcut nu serviciū; nu, mulțumită cerului, n'am primit dela ei decăt nedreptate, și nu le sunt dator decăt ură... M'ași îngrozi din ziua în care un om m'ar sili să-l iubesc. Aceia, căroră am încredințat taina mea, m'aū plesnit în față cu greșela mamei mele... S'ermana mamă! Ei mi-aū dis: „Nenorocire ție, care n'ai părinți.” Aceia, căroră le-am ascuns taina, mi-aū calomniat vieța... aceia mi-aū dis: „Rușine ție, care nu poți mărturisi în fața societății de unde-ți vine averea!...” Aceste două cuvinte: rușine și nenorocire, s'aū legat de mine ca două duhuri rele. Am vroit să silesc prejudețele a ceda înaintea educațiunei... Arte, științe, limbă, le-am învățat tôte, ... nebun ce eram a-mi lărți inima, ca să aibă unde încăpea desperare! Daruri naturale seū științe câștigate, tôte se șterseră cu pata nașcerii mele, carierele deschise omenilor celor mai mediocri se închiseră înaintea mea, trebuia să-mi spun numele și eū nume n'aveam, oh! de ce n'am fost născut s'erac și de ce n'am ramas ignorant! pierdut în popor n'ași fi fost urmărit de prejudețe, cu cât ele se apropie de pământ cu atât scad, până ce la trei picioare de desubt dispar cu totul.

Adela. Da, da, înțeleg... Oh! plânge-te, plânge-te, că-cî numai cu mine te poți plânge.

Antony. Te-am vădūt, te-am iubit, visul amorului urmă ambițiunei și științei, m'am acățat de vieță, m'am aruncat în viitor grăbit cum eram să uit trecutul... Am fost fericit... câte va zile... singurele din vieța mea!... Îți mulțumesc ângerul meu! că-cî numai ție-ți datorez

acastă lumină de fericire, pe care fără tine n'ași fi cunoscut-o; atunci Colonelul de Hervey... blăstem! Oh! nu-ți poți închipui, cât pôte nenorocirea face pe om de rău! De câte ori gândind la omul acesta am adormit cu mâna pe stilet! și am visat grevă*) și eșafod!

Adela. Antony! mă faci să mă înfior...

Antony. Am plecat, m'am întors, sunt 3 ani între aceste două cuvinte... acești 3 ani aū trecut nu știu cum și unde; eu n'ași fi fost chiar sigur că i-am trăit, decă n'aveam amintirea unei deșerte și nefcetate dureri... Nu mă mai temeam de injuriile și de nedreptățile omenilor... numai inima remase simțitoare în mine, și ea era cu totul a ta... Îmi spuneam: „o voi revede. Este cu neputință ca să mă fi uitat... fi voi mărturisi taina mea... și pôte că atunci ea mă va desprețui și urî.”

Adela. Antony! Oh! cum ai putut gândi una ca asta!

Antony. Și eu la rëndul meu, o voi urî ca și pe ceilalți... seū când va ști câte am suferit și câte sufer... pôte că-mi va permite să rămân lângă d'nsă... să trăesc în același oraș ca d'nsa.

Adela. Cu neputință.

Antony. Oh! mie-mi trebuie cu tôte acestea ură seū amor. Adelo, voesc una seū alta... numai o clipă am cređut c'ași putea pleca; nebun ce eram! și decă ți-ași spune, n'ar trebui să mă cređi; Adelo, te iubesc, auđi?... Decă voia un amor ordinar, trebuia să fi iubită de un om fericit!... Datorii și virtute!... cuvinte deșarte!... Un amor te pôte face v'eduyă... Acest amor pot să-l iaū asupră-mi, decă sângele meu va curge sub mâna mea seū sub aceea a călăului pușin îmi pasă!... el nu va stropi pe nimeni și nu va păta decăt pavagiul... Ah! ai cređut că mă poți iubi, să mi-o spu, să-mi ar'ți cerul... și pe urmă să sfărîmi totul prin câte-va cuvinte dișe d'un preot... Plécă, fugi, rămăi, ești a mea, Adelo! a mea, auđi? te voesc, te voi avea... Între tine și mine e o crimă?... Fiă, o voi sevērși... Adelo, Adelo! ți-o jur pe D-đeu, pe care-l blăstem, pe muma mea pe care n' o cunosc!...

Adela. Liniștește-te, nenorocitul!... mă ameninți, ameninți o femeia...

Antony (aruncându-se la picioarele ei). Ah! Ah! iertare, iertare! milă, ajutor!... Nu știu ce spun! Capul meu e pierdut, cuvintele mele sunt deșerte, n'aū nici un înțeles... Oh! sunt atât de nenorocit... încât plâng... încât plâng ca o femeia... Oh! rîđi, rîđi! un bărbat, care plânge, nu e așa. Eū însumi chiar rîd... ha! ha! ha!

Adela. Ești un nebun și mă înnebunești.

Antony. Adelo! Adelo!

Adela. Oh! privește acest césornic; va bate îndată un-spre-đece césuri.

Antony. Să sune câte o đi d'ale mele pe fiă care din minutele sale, și să le petrec lângă tine...

Adela. Oh! grațiă! grațiă la rëndul meu, Antony. Nu mai am curagiū.

Antony. Un cuvânt, un singur încă!... și voi fi robul t'eu, mă voi supune la semnul t'eu, chiar decă m'ai

*) Piața publică în Paris pe lângă rful Sena, unde mai nainte se decapitau cei condamnați la mörte. N. Tr.

goni pentru tot d'a una . . . Un cuvânt, Adelo! anii au trecut în speranța acestui cuvânt . . . decă nu vei lăsa să cadă din inima ta acest cuvânt de amor . . . când te voi mai revedea, când voi mai fi atât de nenorocit precum sunt? . . . Oh! decă nu simți amor cătră mine aibi milă de mine.

Adela. Antony! Antony!

Antony. Închide ochii, uită acei trei ani, cari au trecut și nu-ți aminti, decât de aceste momente de fericire când eram lângă tine, când îți diceam Adelo! ângerul meu, viața mea! încă un cuvânt d'amor . . . și când îmi răspundeai: Antony! . . . Antony, scumpul meu! . . . da, da!

Adela (turburată). Antony! Antony al meu, da, da, te iubesc . . .

Antony. Oh! ea este a mea! . . . am redobândit-o, sunt fericit (bate 11 ore).

Adela. Fericit! sorman nebun! . . . Un-spre-țece ore! . . . un-spre-țece și Clara care vine . . . Trebuie să ne despărțim . . .

Scena 6.

Cei dinainte, Clara.

Antony. Oh! în acest moment îmi place mai bine să te părăsesc, decât să te văd înaintea cuiva.

Adela. Bine ai venit, Claro!

Antony. Oh! mă duc! îți mulțămesc . . . Duc d'aci fericire pentru o eternitate . . . Adio, Claro, buna mea Clara! . . . Adio, dómna (incet). Când te mai văd.

Adela. Șciți și eă? . . .

Antony. Măne nu e așa? . . . Oh! ce târziu e până mâne?

Adela. Da, mâne . . . îndată . . . mai târziu . . .

Antony. Tot d'auna . . . Adio (iese).

Adela (uitându-se după el și alergând la ușă). Antony! . . .

Scena 7.

Adela, Clara.

Clara. Ce faci? Curagiū, Curagiū!

Adela. Oh! am seū mai bine am avut, pentru că l'am pierdut în cuyintele de pe urmă. Oh! decă ai și cât mă iubește nebunul!

Clara. Ai pregătit o scrisore pentru el?

Adela. O scrisore, da, étă-o.

Clara. Dă-mi-o.

Adela. Cât e de rece! . . . Cât e de crudă! . . . El mă acasă de lașitate! Eh! lumea ore nu vrea ca să fiă falsă? tocmai ceea ce societatea urmărește, datoriă și virtute. Acéstă scrisore i-o vei da-o, e perfectă . . .

Clara. Vino, vino, totul e gata; servitorul ce trebuie să te însoțescă te așteptă.

Adela. Bine! pe unde trebuie să ies? Condu-mă că-cî voi cădea, că n'am putere, că nu mai văd. (Cade pe un scaun).

Clara. Oh! soro! gândește-te la bărbatul tēū.

Adela. Nu mă pot gândi decât la el.

Clara. Gândește-te la fiica ta!

Adela. Oh! da, fiica mea! (intră în cabinet).

Clara. Îmbrățișeză-o, gândește-te la ea, și acum, acum plécă.

Adela (aruncându-se în brațele Clarei). Oh, Claro, Claro! Cum trebuie să mă desprețuești! Nu mă conduce, și-ași vorbi încă de el . . . adio, adio, îngrijește de fiica mea.

Clara. Cerul să te aibă în paza sa.

(Finele actului II.)

ACTUL III.

Un han la Stenheim, la două leghe dincoace de Strassbourg.

Scena 1.

Antony, Ludovic. Birtășița.

Antony intră plin de praf urmat de servitorul seū.

Antony (chiâmând). Stăpâna hanului?

Birtășița (ieșind din camera vecină) Étă-mă domnule.

Antony. D-ta ești stăpâna acestui han?

Birtășița. Da, Domnule.

Antony. Bine! unde ne aflăm? . . . Cum se chiamă satul?

Birtășița. Stenheim.

Antony. Câte leghe d'aci la Strassburg?

Birtășița. Două.

Antony. Prin urmare nu rămâne decât o postă de aci până la oraș?

Birtășița. Da, domnule.

Antony (a parte) Era tocmai vreme (tare) Câte trăsuri s'au oprit ađi aci?

Birtășița. Numai două!

Antony. Ce călători erau?

Birtășița. În cea dintâi un bătrân cu familia sa.

Antony. În cea laltă?

Birtășița. Un tinăr cu soția seū cu sora sa.

Antony. Atăta-i tot?

Birtășița. Da, tot.

Antony (cătră sine însuși). Atunci e dēnsa, pe care ieșind din Vasolene, am ajuns-o și am întrecut-o la două leghe de satul acesta. Într'o jumătate seū în 3 sferturi de cēs, ea va fi aci; bine.

Birtășița. Domnul plécă éráși?

Antony. Nu! rămân, căți cai de postă ai acum în grajd?

Birtășița. Patru.

Antony. Și când vă lipsesc, se mai pot găsi alții în sat?

Birtășița. Nu, Domnule.

Antony. Întrând am vădut o brișcă vechiă, a cui e?

Birtășița. Un călător m'a însărcinat să i-o vënd.

Antony. Cu cât?

Birtășița. Dar . . .

Antony. Spune iute, n'am vreme.

Birtășița. Două-țece Ludoviči.

Antony. Étă-i, nu-i lipsește nimic?

Birtășița. Nu.

Antony. Câte camere neocupate ai în han?

Birtășița. Două în catul întâi.

Antony. Acestea?

Birtășița. (Deschidēnd ușa din mijloc). Și acele.

Antony. Le opresc pentru mine.

Birtășița. Pe amēndouē?

Antony. Dar decă cu tôte acestea un călător ar fi silit să rămână în astă nópte aci, îmi vei spune și póte că i-ași ceda una.

Birtășița. Domnul mai are ceva de poruncit?

Antony. Să se pună îndată cei patru cai, îndată chiar, ađi? la brișca ce-am cumpērat, și până în 5 minute, surugiul să fiă gata.

Birtășița. Atâta tot?

Antony. Da, d'o camdată, altminterea am servitorul meu, și decă ași avea trebuință de ceva, te chiâm. (*Birtășița iese.*)

Scena 2.

Ludovic, Antony.

Antony. Ludovic!

Ludovic. Domnule?

Antony. Tu mă slujești de 10 ani?

Ludovic. Da, domnule.

Antony. Ai avut vr' odata să te plângi de mine?

Ludovic. Nici odată.

Antony. Creși tu că vei avea un stăpân mai bun decât mine?

Ludovic. Nu, domnule!

Antony. Atunci tu-mi ești credincios, nu e așa?

Ludovic. Atât cât pôte să fiă cineva.

Antony. Să te urci în brișca, la care se pun caii, și să pleci la Strassbourg.

Ludovic. Singur?

Antony. Singur . . . cunoști pe colonelul d'Hervey?

Ludovic. Cunosc.

Antony. Îți vei lua o haină de burghez . . . Vei locui în fața lui . . . te vei împrieteni cu Servitorii săi . . . și decă peste o lună două, se'u trei, ori când, vei afla că se întorce la Paris, vei pleca în góna calului ca să sosești înaintea lui . . . Decă afli că a plecat, ajunge-l, întrece-l, pentru a mă înștiința, vei avea câte o sută de franci pentru fiă-care cés, ce vei avea mai mult decât el . . . Éta punga mea; când nu vei mai avea bani, scrie-mi.

Ludovic. Atâta tot?

Antony. Vei opri pe surugiul dându-i de bėut, ast fel ca să nu fiă în stare să se întorcă cu caii, decât mâne diminėtă se'u cel pușin în astă nópte, dar târđiú . . . și acum nu mai zăbovi nici un minut . . . Fii deștept și credincios . . . Plécă! . . .

Scena 3.

Antony (singur).

Oh! în sfěrșit étă-mė singur! . . . Să esaminăm . . . Aceste două odăi comunică una cu alta . . . Da, da d'amėndouė părțile ușile se deschid pe din lăuntru . . . Infern! . . . Acest cabinet! . . . Nici o ieșire? Decă ași scóte acest zăvor? S'ar putea să ved . . . Feréstra acésta? . . . Ah! balconul serveșce pentru amėndouė ferestrele . . . O adevėrată terasă (*ride*) Oh! bine, sunt obosit (*se pune jos*) Oh! cum m'a înșelat! nu o credeam sa fiă atăt de viclėnă. Sėrman nebun, mă încredeam în zimbetul și în vocea ei mișcătóre, și un minut ca un nebun mă credeam fericit, și luam lumina drept ăiua, sėrmane prost, care nu șci să cetești într'un zimbet, care nu șci să ghicesci nimic într'o voce, și care ținėnd-o în brațele tale n'ai sugrumat-o, înainte de ce fu a altuia! . . . (*Se rădica*) și decă ea va sosi înainte ce Ludovic, pe care-l cunoșce, va fi plecat cu caii, Nenorocire! . . . Nu, trăsura încă nu se vede (*se pune jos*) ea vine fãlindu-se că m'a încelat, și în brațele bărbatului se'u îi va povesti tot, îi va spune că eram la piciórele ei uitându-mi numele de om și tãrându-mė, ea-ı va spune că m'a gonit și pe urmă între două sãrutãri, vor ride de nebunul Antony, de Antony bastardul! . . . Sã ridã! . . .

nici de draci (*Loveșce cu stiletul se'u în masă și ferul întrã mai tot, ridėnd*) Ferul acestui stilet e bun! (*Se scóia și alėrgã la feréstrã*) Ludovic plécã în fine . . . Sosescã acum . . . Adunã-ți deci tóte facultãțile ființei tale pentru ca să iubești, crează-ți o speranță de fericire, care să înfrunte pentru tot d'a una cele lalte, apoi vino cu sufletul chinuit și cu ochii scãldați în lacrimi a te ingenunchia înainte unei femei, étã tot ce vei obținea dela dēnsa . . . Derisiune și despreț . . . Oh! Și decă ași inebuni înainte de ce ea va sosi! . . . Gãndurile mi se isbesc și capul mi arde . . . Unde ași putea găsi marmorã ca să-mi rezãm fruntea? . . . Și când gândesc că pentru ca să scap de Infernul acestei vieți nu-mi trebuie decât o hotãrire de un minut; că agitațiunei frenesiei póte să-ı urmeze într'o secundã repausul neantului, că nimic, nici chiar puterea lui Dumneđeú, n'ar putea să împedecce acésta, decă ași voi-o . . . Pentru ce deci să n'o voesc? un cuvėnt, care mă opreșce . . . sinucidere! . . . Negreșit când Dumneđeú a făcut din ómenı o loteriã în profitul morții și-a dat fiã-cãruı puterea d'a suporta o óre care cantitate de dureri, ar trebui să se gãndescã c'acést om ar peri sub greutatea sarcinei, atunci când ea ar întrece puterile lui . . . Și de unde vine că nenorociții nu pot întorce nenorocire pentru nenorocire? . . . Acésta n'ar fi drept și Dumneđeú e drept! . . . Fiã așa dar, ea să sufere și să plãngã, precum am plãns și-am suferit și eú! . . . Ea să plãngã . . . Ea să sufere . . . o Dumneđeul meú, ea, vieța mea, sufletul meú! . . . e 'nspãimėntãtor! — Ah! decã ar plãnge, cel pușin se plãngã mórtea mea. Antony plãns de Adela. Da! dar lacrimilor vor urma întristarea, melancolia, nepãsarea . . . Inima ei se va strınge încă din timp în timp, când din întėmplare se va pronunția înainte ei numele meú, pe urmă nu-l va mai pronunția nimeni . . . uitarea va veni . . . uitarea, acést al douilea mormėnt . . . În sfěrșit ea va fi fericitã . . . Dar nu singurã . . . un altul se va împãrtãși de fericirea sa . . . Acest altul în două minute va fi lângã ea . . . pentru vieța întregã . . . și eú pentru tótã vieța voiú fi departe . . . Ah! să n'o mai ved nici odatã . . . ce s'aude? . . . da, da, duruitul unei trãsuri . . . Nóptea s'apropie; mă simt fericit că nóptea se apropie! . . . Trãsura acésta e a ei! . . . Oh! și acum mă voiú arunca înainte ta, Adelo! . . . dar de astã datã nu ca să-ți scap vieța . . . Cinci ăile fãrã să mă vadã, și mă pãrãseșce în ăiua în care m'a vėđut . . . Și decã trãsura mi-ar fi sdrobit capul de zid, ar fi lãsat corpul meú mutilat la ușã, de fricã, că intrãnd în casa ei acest cadavru să n'o compromitã. Se apropie . . . Vino, vino, Adelo! cã-cı ești iubitã și așteptatã aci . . .

Étã-o . . . De pe acésta feréstrã o voiú putea vedea, dar șciú eú ce voiú face vėđėnd-o? . . . Oh! inima mea, inima mea! se scobórã . . . Îi aud glasul, glasul ei cel dulce, care ieri încă-mi ăicea: „Mãne, mãne, amicul meú.“ Mãne a sosit și étã-mė la rendez-vous. Se urcã cineva pe scãri . . . E birtãșița. (*se pune jos p'un scaun lângã ușã cu o liniște prefãcutã.*)

Scena 4.

Birtășița, Antony.

Birtășița (*intrã cu două luminãri aprinse, din care pune una pe masã*). Domnule! o dómnã silitã să se oprėscã aci, are trebuință d'o odaie. Dvóstrã ați avut bunãtatea să-mi spuneți că veți ceda una din două ce-ați reținut. Decã

nu v'ați schimbat gândul, spuneți-mi, care din aceste două vreți să-mi dați . . .

Antony (Cu un aer de nepăsare.) Da, p'acésta, cred că e cea mai mare și mai comodă, eu mă voi mulțami cu cealaltă.

Birtășița. Și când, domnule?

Antony. Îndată. (*Birtășița* duce a doua luminare în odaia

d'alături și se întorce îndată pe scenă). Ușa se închide pe din lăuntru . . . această domnă poate fi fără nici o grijă.

Birtășița. Mulțamesc, domnule! (se duce la ușa scării) Domnă . . . Domnă . . . vă puteți urca . . . pe aici . . . acolo! . . .

Antony (Intrând în cealaltă odaie). Êtă-o . . . (Închide ușa de comunicațiune îndată ce Adela s'arată). (Va urma.)

Ornitologia poporală română.

Vulturul.

I.

Trei soiuri de paseri se află în munții Carpaților, care, după cât știu eu până acuma, sunt numite de către Români „Vulturii”. Aceste paseri, care adeseori au cășunat multă daună, mai ales locuitorilor dela munte, și care se arată rar și pe la țără, sunt următoarele:

Vulturul bărbos, Vulturul negru, Vulturul meilor, Vulturul auriu¹⁾, numit în Transilvania și Sorliță²⁾, érá în România Pleșuvul răpitor de miei³⁾, mai demult și Zăgan⁴⁾, lat. *Gypaëtus barbatus*, *grandis*, *alpinus*, *aureus*, *castaneus*, *melanocephalus*, *hemalichanus*, *occidentalis* și *orientalis*, *Falco barbatus*, *Vultur barbatus*, *alpinus*, *niger*, și *leucocephalus*, *Phene ossifraga*, germ.: *der Bartgeier*, *Bartadler* oder *Bartfalk*, *Geieradler*, *Lämmer-*, *Gold-*, *Greif-* und *Jochgeier*, *Weisskopf* oder *Grimmer*.

Vulturul cu cap alb, numit altmintrelea și Pleșuv⁵⁾ lat. *Gyps fulvus* și *vulgaris*, *Vultur fulvus*, *leucocephalus*, *albicollis orientalis* și *occidentalis*. germ. *der Gänsegeier*, *Fahl-*, *Alpen-*, *Aas-*, *Erd-* und *Weisskopfgeier*, *Mönchadler*.

Vulturul cenușiu, lat. *Vultur monachus*, *cinereus*, *vulgaris*, *arianus* și *niger*, *Aegyptius cinereus* și *niger*, *Gyps cinereus* și *Polypterya cinereus*. germ. *der Kuten-* oder *Mönchsgeier*, *auch grauer*, *gemeiner*, *grosser* und *brauner Geier*.

Despre aceste trei soiuri de Vulturii, seú poate că numai despre Vulturul din urmă, care e cel mai răspândit în țerile locuite de poporul român, există la Români din Bucovina o legendă, care, deși nu e deosebit de frumoasă și de interesantă, totuși cred că nu trebuie s'e trecem cu vederea. Este știut că chiar și lucrurile, care la prima vedere ni se par a fi neînsemnate, adeseori ne luminează foarte mult într'o privință seú într'alta.

II.

Legenda din ceștiune sună precum urmază:

În zilele de demult trăia un împărat și-o împărătesă, ei aveau numai o fiică, pe care o iubiau foarte și-o păziau ca ochii din cap ca să nu i se întâmple vre o nenorocire.

Intr' una din zile a făcut împăratul o petrecere foarte mare și frumoasă, la care a poftit pre toți sfetnicii, pre toți ómenii cei mai de frunte, mai aleși, mai învętați și mai cinstiți ai împărăției sale.

Pre când împăratul, împărătesa și cu óspeții lor se veseliau la masă mâncând, bënd și cântând, cum e datina la asemenea petreceri mari, pe-atunci fiica împăratului se duse în grădina împărătescă ca să se mai preamble și să se mai recorească puțin, că-cî pregătirea pentru petrecere îi dăduse și ei foarte mult de lucru și de alergat.

În grădina o cuprinse somnul și ea se lăsă puțin pe érba cea verde și móle ca să dormă.

În somn, étă că veni la dēnsa o făptură foarte gingașă, îmbrăcată tótă în alb, adică un ánger, carele a luat-o 'n brațe și urcându-se cu dēnsa în aer, a dus-o mai multe sute de poște, și-apoi coborîndu-se jos a pus-o érá-și pe érba verde și lăsându-o tot dormind se duse de unde a venit.

Nu mult după acésta fiica împăratului s'a trezit. Dar' mare i-a fost mirarea, gróza și spaima ce-o cuprinse, când a văzut că nu mai e în grădina împărătescă, unde s'a fost culcat cu puțin mai înainte, ci 'ntr'un loc cu totul străin și necunoscut.

Departa de scumpii seú părinți, departa de tot ce-í era cunoscut, într'o câmpie înstrăinată ca acésta, nu șcia acuma singură: ce să facă? . . . ce să 'ncépă? . . . în cătrău s'a puce? . . .

Și pe când sta ea dusă pe gânduri, o cuprinse o fóme încât abia se putea ținea pe picioare . . . Dar étă, când fómea îi slăbise puterile și-í înțelenise gândurile, vede în depărtare un mër, pe care se aflau vr'o câte-va mere cópté. Ea se duce deci, cum putu, până la pom, și luând mere a început a le mânca cu o lăcomie, care numai la cei flămânđi se póte vedea.

Acuma o cuprinse o sete mare, și nicăiri în tot împrejurul acela nu se afla un strop de apă să fi dat un galbin pe dēnsul.

Trei zile și trei nopți după olaltă a ámblat ea în colo și'n cóce căutând apă, dar' în zadar! . . . Abia în ajunul zilei a patra, când cugeta că se-va aprinde fle sete, ajunse la un dél din a căruí cóste curgea un riușor cu apă limpede ca lacrima. Tinera domniță, vedēnd apă, a uitat tótă grija, se duse de grabă până lângă riușor, se plecă la pământ și a început a bea apă dintr'o urmușoră ce se afla pe malul riușorului, că-cî din riușor se temu a bea, ca să nu cadă în lăuntru și să se ínece.

Dar étă, minunea minunilor, cum a gustat ea din apă, s'a prefăcut într'o pasere mare cu pene cafenii pre care ómenii au numit-o Vultur⁶⁾, și Vultur a ramas până în ziua de astăzi; . . . se vede că așa i-a fost împărțită dela

⁶⁾ Prefaceri de acestea provin în poveștile noastre foarte adeseori. Așa, între altele, ne spune o poveste tot din Bucovina, că fiind odată un băiat însetat și bënd apă dintr'o urmă de cerb, îndată s'a prefăcut în Cerb.

¹⁾ G. Bariș și G. Muntean: *Deutsch-romänisches Wörterbuch*. I. Bd. Kronstadt. 1853. II. Bd. Kronstadt. 1854.

²⁾ Com. de Dl. Gr. Crăciunaș, dar' se află și prin *Vocabulare*.

³⁾ B. Nanian. *Zoologia*. ed. III. Bucuresci. p. 89.

⁴⁾ B. P. Hăsdēu: *Cuvente den bętruni*, limba română vorbită între 1550—1600. tom. I. Bucuresci. 1878. p. 311.

⁵⁾ B. Nanian. op. cit. p. 89.

Dumnezeu, . . . așa i-a fost ursita . . . Și acuma, ca să aibă cu ce se nutri și vieții, a început mai întâiu a răpi de pe la ómenii din apropiere pu de găină, și găini și cu acestea se nutria, ér mai pe urmă a început a răpi și miei; tot așa face ea până în ziua de astăzi.

III.

Altă legendă tot din Bucovina, care ne spune că Vulturii dintru început au fost pe cealaltă lume, și numai mai pe urmă au venit și s'au înmulțit și'n această, sună în modul următor:

„A fost odată un om, care avea un fecior. Și fiind că omului i-a fost murit muerea cea dintâiu s'a însurat de a dóua óră și și-a luat altă soție. Dar muerea această, precum sunt mai tóte maștihele, ura pre feciorul bărbatului său și iubia numai pre pruncii săi, că-cî și ea fusese veduvă și avea prunci dela bărbatul său cel dintâiu. De aceea díse ea mai de multe óri bărbatului ei, să facă ce va face cu pruncul său, să-l ducă și să-l mistuască undeva, că de nu, pâne și sare de pe un talger cu el nu va mânca.

Bărbatul de o parte ca să curme odată certa, care nu mai avea sfârșit, de alta fiindu-i nevasta dragă, luă într'o dí pre pruncul său, se duse cu densus într'o pădure pustie și acolo vîrindu-l într'o silhă désă și întunecósă, îl lăsă singur dícendu-i să aștepte pușintel, că el se duce numai până colea să taie nișce lemne și 'ndată se va 'ntórce. Dar — cum s'a dus, dus a fost! — mai mult înapoi nu s'a 'ntors, și pruncul a ramas în șcirea Domnului rătăcind prin pădurea cea pustie și strigând în zadar pre tatăl său.

Tot cam pe timpul acela, când și-a lepădat bărbatul acesta pruncul, se află într'alt loc o muere, care asemenea remase văduvă și avea o pruncă. Muerea aceea încă s'a măritat după un bărbat, care, deși era fórte avut și n'avea ničí un prunc al său, totuși ura fórte tare pre prunca femeii sale. A poruncit deci unui argat al său, să iea prunca, s'o ducă în pădurea cea pustie, acolo s'o omóre, însă fără să șcie maica ei, și-apoi să-i aducă ochii drept mărturie c'a omórit-o.

Argatul spuse stăpânei sale porunca bărbatului ei despre copilă.

Acésta, cum a fost, . . . cum n'a fost, . . . tot era mamă și-i păru réu după fiica-sa.

De-aceea díse argatului:

„Ascultă și 'mplineșce porunca stăpânului teú, dar, pentru mine, nu te'ndura a-mi omóri copila!” — Apoi arătându-i prunca și un cățel díse érá-și: „Iea prunca și cănele acesta, du-te cu améndoii în pădurea cea pustie și-acolo lasă prunca în voia Domnului, să facă el ce va ști cu déasa, ér tu taie cănele și-i adu ochii lui drept mărturie stăpânului teú”.

După ce rosti ea cuvintele acestea, luă prunca în brațe, o sárută cu dulcétă și-o dete apoi argatului.

Acesta luă copila și cănele, se duse cu densus în pădurea cea pustie, facu după cum l'a învétat stăpâna sa, și apoi se 'ntórse a casă. Aci dete ochii cănelui drept mărturie stăpânului său, care, neșciind șirețenia întéplării, sălta de bucurie că și-a ajuns scopul.

Rătăcind acuma pruncul bărbatului dintr'o lature de pădure și prunca muerii dintr' altă lature, tot plângénd și strigând pre părinții lor, étă că, după un timp, se 'ntél-

niră la un loc, și, neșciind în cătrău să iésă la lume, remaseră améndoii în același loc. . . .

Dar' ce să facă ei aici? . . . Cum să trăescă? améndoii erau mici și nu șciau cum să se hrănescă.

Insé dumnezeu, care pórtă de grijă tuturor ómenilor, vedénd că acești prunci nu vor duce-o mult decă nu le va întinde mână de ajutor, le trámise un ánger în chipul Vulturului, care le aduse hrană în tótă ziua. Și așa au trăit ei în pustia aceea, căutați de ánger, până ce-au crescut mari.

Atunci au început a se iubi și-a se desmierda ca doi porumbei nevinovați.

Dar' această ángerului nu i-a plăcut, și a încetat cu totul de a le mai aduce mánca ca mai nainte, lăsându-i să se hrănescă cum vor ști . . .

Tinerii, vedénd că Vulturul nu le mai aduce nimic de mánca, s'au supérat fórte tare, și fiind că fómee nu-i lása să stea în pace, au început a scóte rādécini și alte erburii spre hrană.

Dar' étă că pe când se puseră la masă și începură a mânca rādécinile și erburile adunate, se rătăcesce din cealaltă lume o Vulturóie, și trecénd, din întéplare, pe acolo, dá cu ochii de copiii cei rătăciți. Ea se duce la densus și începe a mânca cu ei din pușina lor hrană, pentru că nici Vulturóia său Vulturiița nu șcia cum să se hrănescă.

Fiind însă că 'n această lume până atunci nu erau Vulturii, tinerii noștrii socotiră că Vulturiița ce-a venit la densus e Vulturul, care-i părăsise mai nainte; deci îi díseră:

— „În loc să ne aduci de mánca ca mai nainte vreme, tu ne mánanci acuma și ceea ce am adunat noi!”

Vulturiița le răspunse:

— „Fiți buni și nu mă alungați, că eu nu sunt acela pre care-l socotiți voi, ci eu sunt rătăcită din cealaltă lume. . . . Pe páméntul acesta n'am mai fost până acuma, și prin urmare nu știu cum să mă hranesc, deci lásați-mé să mánanc și eu cu voi, și pentru această ce veți pofti vé voiú face!” . . . .

— „D'apoi ce fel de pasere ești tu, decă nu ești aceea, pre care o socotim noi?” — o 'ntrebară tinerii.

— „Eú — respunse paserea — sunt o Vulturiița său Vulturóie, cum vreți să mă numiți; bărbatul méu se chiamă Vultur și petrece în cea-lume. Eú sunt adusă aici de sócra mea, care m'a pismuit fórte tare, și fiind bărbatul méu dus la vênat, m'a amăgit sócra ca să mergem la alte némuri, până ce m'a scos în lumea această, și-apoi ascundéndu-se de mine m'a lăsat singură.

Tinerii auđind această díseră:

— „De ne veți scóte la lumea cu ómenii, noi te vom hráni până ce veți muri!”

Bucurându-se Vulturiița respunse:

— „De unde vé aflați voi acuma nici într'un an nu puteți ieși la lumea cu ómenii, decă ați voi să mergeți pe jos. Dar, pentru fágăduința vóstră că mé veți ținea până la mórte, eú vé voiú scóte cu mult mai de grabă . . . legați-vé de un picior al méu și eú acuși voiú sbura cu voi!” . . . .

Tinerii, în bucuria lor, se legară de grabă de un picior al Vulturiiței. Când au fost gata de pornire Vulturiița le díse érá-și:

— „Inchideți-vă ochii să nu vi se 'ntempe mórtea prin vederea celor ne mai vędute de voi!“ — Si cum rosti cuvintele acestea se avęntă în sus și se porni cu dęnșii la drum ca să-ı scotă la lume. Dar' scotędu-ı din pădure ea nu ı-a dęs chiar între ómeni, ci ı-a așędat mai întăi într'o cetate pustie, care nu era tocmai departe de ómeni. Aici s'a adunat apoi ómeni din tóte părțile și s'a întemeiat o cetate fórte frumósă, cum nu mai era altă ca dęnsa. După ce s'aumulțit locuitorii, remaseră tinerii noștrii mult timp, până ce 'n urmă se făcură chiar el împęrat și ea împęratésă, că-cı, drept să vę spun, cu cât crescură mai mari, cu atăta se făcură mai frumoși și mai înțelepți . . .

Vulturóea, care asemenea remase la curtea împęrătésă și trăia fórte bine, după cum ı-aumulțit tinerii că vor ține-o, a ouat două óue și ciocindu-le a scos două puı, unul de parte bărbătésă, și altul de parte femeésă. Și după ce ı-a scos a început a-ı învęta să sbóre și a le spune tótă istoria ęi: cum a ajuns pe acéstă lume, cum a remas tatăl lor în cealaltă lume și de-atunci nu ı-a mai vędut.

Nu mult după acésta a murit Vulturıta și aumulțit singuri.

Acestia începură a sbura și-a se 'nălța mai sus decăt tóte celelalte pasęri că doră vor putea da cu ochii de tatăl lor, și de-atunci încóce ámbă mai mult prin locurile cele pustii, fiind că mama lor în pădurea cea pustie a fost întăia-și dată. Tot din acești două puı s'aumulțit făcut apoi și ceılalți vulturi ca se află pe pământul acesta până în ziua de astă-đi, pe când mai înainte se află numai în cealaltă lume.

Impęratul cel tinęr, la care a fost Vulturıta, după mórtea acesteia, a făcut din picióarele ęi, spre aducere aminte, coderiște la biciul seú cel de călărit.

De-aici vine că până în ziua de astăđi unii, decă se 'ntemplă să pótă prinde vr'un Vulture, fac din picióarele lui coderiște la bicele cu care męnă caii de călărit seú și boii la plug. Alții fac fluerașe de cāntat despre care se đice că aumulțit un sunet fórte frumos și plăcut.

Acésta-ı povestea cu Vulturii și cu ceı două prunci ręcăciı, dar ce s'a întemplat mai încolo cu părinții pruncilor, nu se șice.

Si-am încălicat pe-o șea și v'am spus-o așa ?)!

IV.

Până aici legendele Vulturului.

Acum să trecem la datinele și credințele romānilor despre acéstă pasęre.

Vulturul se mai numeșce de cătră poporul român din Bucovina și Hultur, apoi Vultan și Hultan⁹⁾. Țră un Vultur tinęr, adică un puı de Vultur, se numeșce Vulturaș și Vulturel¹⁰⁾. Femeiușca Vulturului, după

) Acéstă legendă mı-a com. dl. P. Ursul din Căndreni.

9) În Dicționarul dlui Cihac tom. II. Elem. Mag. p. 537 dăm și peste numirea »Ultan«, care e înșirată în rënd cu Uliul și tradusă prin Astur palumbarius. Eu cred însă, că de óre ce avem numirile Vultan și hultan (prescurtate póte din Vultur) cu înțelesul de Vultur, trebuie ca și numirea »Ultan« să aibă înșemnarea de Vultur și nu de Uliu. »V« de la începutul cuv. »vultan« s'a prefăcut în »h« = hultan, ęră mai pe urmă s'a lăsat afară și acesta și a remas »Ultan«. Hultanul = ultanul înșemneză una dintre pasęrile cele mai mari, care sunt cunoscute Romānilor, niči de cum însă un Uliu ca astur palumbarius.

10) Tóte numirile acestea le-am aumulțit singur din gura poporului.

cum ne-am putut încredința și din legenda de mai sus, se numeșce: Vulturóie, Vulturıta și Vulturóică. Numirea din urmă o aflăm și 'n următorul pasagiu, pe care-l scótem dintr'o poveste din România:

„Vulturóica ținea în ghiare un vițel de două ani și ęi, adică puı seı, luându-l ıl hăpăiră pre dată¹¹⁾“.

Din cuvęntul Vultur s'aumulțit format în decurgerea timpului și alte cuvinte, pe care le 'ntelnim nu numai în vorba de tóte đilele, ci adeseori și 'n poesia populară.

Așa sunt cuvintele »Vulturari«, vultureșce, vultureșce și ochi de vultur.

„Vulturar“ se đice unui om răpitor și despoiator ca un Vultur, un om care trăeșce mai mult din sudórea și averea altora.

Intr'o colindă dăm preste următoarele versuri, în care figuręză cuvęntul acesta:

Loc în raiu, tăicuță n'ai,	Pe séraci tu greú ı-ai tras,
C'ai fost fórte vulturar	Pe avuți urit ı-ai ras,
Ce-ai vędut nu mai lăsat.	Sătul de tin' s'a temut,
În vieță n'ai lucrat	Niči un bine n'ai făcut ¹²⁾ .
Și tot jude-ai fost la sat,	

„Vultureșce“ adv. înșemneză atăta cât: fórte iute, fórte răpede: se avęntă vultureșce, merge ca un Vulture.

Un om, care are o căutătură fórte sęlbatică, care se uită ca și când ar voi să te sórbă într'o lingură de apă, se đice că »are ochi de vultur«, seú că are o căutătură vultureșcă.

Tot după numele Vulturului se află în România și vr'o câte-va sate, precum: Vultureni, Vultureșci și Vulturul¹³⁾.

Mai departe merită a fi înșemnate aici și vr'o câte-va proverbe, pe care le-aumulțit format Romānii după apucăturile Vulturului, și anume:

Vulturul stă'n loc, veghiază,
Dar' el mușce nu vęneză¹⁴⁾.

Acésta se đice despre un stăpân, ce are o supra-veghiare fórte bună asupra supușilor seı, care e totđuna cu luare aminte și nu lasă să ı se 'mprășcie averea, cum fac bună óră mulți alții.

Alți ochi are Vulturul
Și-alți ochi are fluturul¹⁵⁾.

se đice ęră-și despre un stăpân și despre supasu seı.

Vulturul de aripi smuls
Nu mai póte sbura 'n sus¹⁶⁾.

se đice despre un stăpân, care n'a luat bine sęma ce fac supușii seı cu averea sa, nu s'a prea interesat: doi sunt credincioși óri ba. În urmă, fiind din tóte părțile răpit și scurs de avere, a remas la sapă de lemn așa, că de ar și voi nu se mai póte avęnta cum a fost mai înainte, prin urmare e ca un Vultur caruia ı s'aumulțit smuls aripile.

În fine Vulturul e considerat de cătră poporul român și ca un anunciator al tempestății, că-cı se đice: »cānă

11) N. D. Popescu. Omul după térémul celalt, poveste pętrăităp călind. basm. și al cānt. pop. Bucureșci. 1877. p. 44—45.

12) At. M. Marienescu. Colinde. Pesta. 1859. p. 75.

13) D. Frunđescu. Dicționar topografic și statistic al Romāniei. Bucureșci. 1872. p. 532.

14) Anton Pann. Proverburi seú Povestea vorbei Part. III. Bucureșci 1853. p. 34.

15) Idem de eadem. p. 34.

16) Idem de eadem. p. 41.

pare Vulturul obosit și sboră aprópe de pământ, atunci e un semn că în scurt are să plouă”¹⁶⁾.

Ce se atinge de numirea Zăgan a acestei pasări, trebuie să ’nsemnez, că ea în timpul presinte nu se mai

aude la popor, s’a uitat cu totul. Dar’ cuvântul mai trăește în unele numiri locale, bună óră muntele Pétra-Zăgan în Prahova, și ’n numele de familie Zăgănescu, care prin sens nu diferă de Vulturescu¹⁷⁾.

S. Fl. Marian.

Bastardul din Messina.

În clasică Messină pe o frumósă stradă
Mergera muiat în lacrimi un mândru băețel,
Descult, flămând, în trențe, și alți băeți grămadă
Gonindu-l, necăjindu-l, se țineau după el.

Eú indignat d’acéstá urită-a lor purtare
Voit-am să imprăștiú cea dróie de netoți:
Dar ei, satirii vecinici ai tuturor popóre,
Rídeau și »e bastardul« strigau în cor cu toți.

În publica grădină băețel eú cu mine
Chiămat, și pe o bancă să ședá l’am rugat;
Și »spune-mi o copile! ce vor ei dela tine,
Și pentru ce te ’njură mereú?« l’am întreat.

D’o purpură aprinsă frumósá-i brună pe
Se îmbracă și lacrimi din ochiu-i cel slăbit
Curgeau una după alta ca bóbe de mărgelo,
Și cu o voce dulce el ast-fel mi-a vorbit:

»De când mi-aduc aminte eú cursul vieței mele
»Precum vėđut-ai astăzi mereú am fost tractat,
»Luptai cu fómee, setea, cu suferințe grele
»În vėnt, căldură, plóe, descult și despoiat!

»Orí unde-am întins mâna ca să cer de mánzare
»Când doborit de fómee și de dureri petróns,
»Eú fui gonit orí unde și toți cu nepăsare
»Pent’ un bastard nu-i milă» mereú ei mi-au respuns!

»E óree a mea vină pécatul maicei mele,
»Nu sunt om ca și alții d’acelási mod creat,
»Nu am și eú în lume tot drepturile-acele
»Ce darnica natură egal la toți ne-a dat?

»Și chiar sérmana-mi maică, făcut-a ea o crimă
»Că pent’ un om în lume iubire a simțit,
»E óree o rațiune că n’a fost legitimă
»A ei căsătórie cu-acel ce a iubit?

»Și care e aceea religii séú lege,
»Vre o formalitate ce póte fi mai tari,
»Ce-a inimei putere au dreptul să de-nege,
»Decát simțirea nóstrá să póta fi mai mari?

»Mai sántá este óree-aceea bine-cuvėntare
»Ce póte da un preot la pactul nupțial,
»Séú legea viciósá e óree ea mai tare
»Decát amorul sacru, curat, sentimental?

»Și e o crimă óree ca noi în libertate
»P’acel cere ne place, p’acela să iubim,
»Și inimile nóstre făr’ de formalitate
»Topite în vélvóree d’amor noi să unim?

»Atuncea Provedința, Destinul, Sórta, Firea,
»Să fiá blăstemate, ș’un alt potop turbat
»Să ’nece astá lume, distrugá omenirea,
»Că-cí astfel universul greșit-a fost creat!...»

Messina, Iunie 1880.

H. Eheinstejn.

Religiunea și etica la vechii Persi.

Schiță culturo-istorică, după Zimmermann.

(Fine.)

Că lui Ormuzd cu tótá superioritatea sa nu i-a succés nici când a nimici pe Ahriman, se esplică din împregiurarea, că réul stă legat prea stríns cu materia și cu creatura. Ormuzd și aceia, carií servesc lui, nu pot face altceva, decât a respinge și-a slabi întru cât se póte influința réului. La acéstá ajút, fírește numai susținerea luminei și a focului, care alungá demonii lui Ahriman. Servitorul cel mai puternic al luminei eterne este Mithra D-deul sórelui, la a cărui înfúințe binefăcătoare are să muțámescă omul și pământul tot língele. Pentru aceea în onóreea lui s’au rădicat altare pe múnții cei mai înalți, unde după părerea lor erau mai aprópe de el, și îl salutau diminéța cu rugăciuni și sacrificii, când el își împintena caii séi de aur spre a-și face călărirea sa obicinuită pe globul ceresc.

Focul ceresc și simbolul divinității îl reprezintă focul pământesc. Pretutindenea, unde a străbătut învėtătura lui Zoroastru, s’au rădicat în vechia Persiá temple pompoze, în care preoți designați anume întrețineau etern focuri sfinte. La aceste focuri trebuiaú să aprindá Persii focurile spre folosul casei lor, ér, decá prin revėrsarea máncrei, prin căderea de corpuri mórte et. c. s’a întinat,

trebuiaú să le aducá índeret, ca prin atingere cu focurile sfinte să le curețe érá-și.

Preoții învėtaú, că tótee focurile sfinte derivá dela unul singur, carele prin un fulger din cer a descins pe pământ. În ce adorare înaltá a stat focul și usurile religioze privitóree la cultul séú, le putem deduce de acolo, că regii persici în călétóriile lor, chiar și în întreprinderile lor resbelnice duceau cu sine altare portative cu foc.

Focul etern se afla în spațiu intern al templului, unde nu străbátea nici o rađá de lumină, că-cí era stríns oprit, a espune focul sórelui, prin care și-ar fi pierdut din splendóreea sa. În mijlocul templului sta o petró pátrată, pe acéstá un vas de metal ímplut cu cenúșe și de-asupra acestuia ardea focul cel sfánt. Se căutaú totdeuna lemne uscate și binemirositóree, pentru a căror pástrare serviaú dóúe nișe în päreții templului. Preoților le era permis a atinge focul numai cu cleștele avėnd mánúși în mână și o náframă pe gurá, ca focul prin atingere séú respirare să nu se întine.

Unul dintre templele cele mai renumite ale ignicolilor (ínchinători la foc), care se pástrézá până în timpul presinte, se aflá în Baku, pe península Apsheron în lacul

¹⁷⁾ B. P. Hasdeú: Cuvente din bétruní. tom. I. p. 311.

¹⁶⁾ Cărțile sáténului român. Gherla. 1880. p. 29.

caspic. În regiunea acesta se află o mină de var, din care emană gaze care se desvoltă din isvórele de naftă ce se află de desubt; aceste gaze aprinse ard cu pară albastră. Isvórele principale se află în spre nordul oraşului Baku, unde sunt încă templele ignicolilor. Flacărele, care după credinţa Parsilor ard dela începutul lumii, se rădică în sus din turnul templului şi presintă nóptea un spectacol înfiorător făcând impresiunea unei mări de foc. Acestă înfătoşare ne-esplicabilă pentru Persi trebuie că a născut în ei credinţa, că aci au înainte ochilor lor focul nesfârşit, pe fiul lui Ormuzd.

Din contemplările vechilor Persi asupra lucrurilor divine deduceau ei şi acea datină condamnabilă la noi, de a espune cadavrele spre mâncare pasărilor răpitoare. Mórtea o priviau ca un triumf al răului asupra binelui; Ahriman a căpetat în posesiunea sa corpul omului creat de Ormuzd, şi de aci urmăză că prin atingerea lui s'a întinat cadavrul. Imediat după mórtea unui om se întruniau preoţii şi rudeniile repositului, ca prin rugăciuni să alunge demonii lui Ahriman, cari au venit să ia trupul în posesiune. După aceea duceau cadavrul în mormânt, un edificiu în forma unui turn, acolo se aşeza corpul repositului espunându-se vulturilor şi pasărilor lui Ormuzd spre mâncare. Deórece credeau în reîntrupare, este esplicabil, că purtau de grijă, ca carnea să ajungă în posesiunea lui Ormuzd, D-şeuului luminei.

Despre sórtea sufletului după mórte ne învaţă Avesta următoarele: Trei zile după espirare petrece sufletul în apropierea capului şi se rógă. Tóte faptele, ce le-a împlinit în viaţă, îi reapar; cele rele, spre a-l înspăimânta şi turmenta, cele bune din contră spre a-l consola şi a-i insufla speranţă. După trei zile se apropie sufletul de puntea despărţitoare între timp şi eternitate, care (punte) pentru cei impii este ascuţită ca o spadă, aşa ca sufletul să cadă în abisul infernului; pentru cei evlavioşi însă este netedă şi lată, ca aceştia să pótă trece cu uşurinţă la locul luminei eterne. Acólo, în al şeptelea cer, stă Ormuzd pe tronul său strălucitor, încungiurat de şese arhangeli, de geniile sórelui, de Sirius, focul, apa, vântul, afară de aceea de geniile adevérului, dreptăţii, iubirei de

aprópelui, castităţii şi triumfului. În infern din contră stăpâneşce Ahriman cu demonii întunerecului, cari chinuesc pe păcătos în modul cel mai teribil.

După ce am văzut până acuma forma esterióră a cultului religios al Persilor, să trecem la valórea etică a învăţătorei morale după sfintele imne din Zend-Avesta.

Cele trei noţiuni principale din morala Parsilor sunt inocenţa în vorbire, lucrare şi în cugetare; numai virtutea aduce noroc şi este un vestmânt al onórei, pe când réutatea un vestmânt al ruşinei. Iudecătorul cel mai bun este o conştiinţă bună, şi adevérul este basa tuturor virtuţilor.

„Viaţa cetăţenescă,” se dice în Dinkart, o secţiune de cuprins moral, „stă în legătură cu guvernul şi cu religiunea. Améndoué trebuie să se spriginescă împrumutat şi să nисуescă spre perfecţionare” — o sentinţă, care de sigur milióne ar subsemna-o şi ađi cu bucuriă.

„Tesaurul cel mai mare al omului este D-şeu, un frate fidel, un copil blând, o soţie solidă, un trup sănătos, reputaţia bună şi morală curată. Bogat este acela, care trăeşce prudent şi fără frică şi care se mulţameşce cu sórtea sa.”

Mai departe învaţă cărţile sfinte: „Cătră amici fii graţios şi plin de respect. Nu calumnia, ca nucumva din aceea să urmeze ruşine pentru tine. Nu fi lacom, ca nu cumva bunurile din lume să-ţi devină indiferente. Nu prăda bunurile altora. Cu un maliţios nu te lăsa în dispută, cu un neghiob nu lega relaţiuni, cu un nebun nu te certa, cu un beţiv nu âmbla pe stradă. Dela un maliţios nu împrumuta. Nu te rezima

pe bunuri şi tesauri, că-cî în sfârşit tóte trebuie să le părăseşci. Nu te rezima pe onóre-ţi, că-cî acesta nu ajută nimica în cer. Acolo şede Mithra, Serosh şi Raschnu şi cântăreşce sufletele celor curaţi. Iudecătorii aceia nu cunosc nici un favor şi regii şi principii sunt înainte lor ca şi omul cel mai de rând.

„Dacă voeşci să 'nbucuri pe Ormuzd, Domnul, şi să dobândeşci cerul suav, şi să scapi de Ahriman şi infernul său necurat, atunci ia spiritul înţelepciunei ca stêlp, spiritul îndestulirei ca o panceră, spiritul adevérului ca un scut, spiritul recunoşcinţei ca un pilug, spiritul smereniei

Cascadă pe Elba.

ca un arc, spiritul generosității ca o săgétă, spiritul moderării ca o lance, spiritul statorniciei ca o mânășă, și spiritul supunerii la sörtea ta destinată să-ți fiă un monument în contra lui Ahriman și infernului său.

Nu lipsesc promisiuni de remunerări cereșci pentru faptele bune și amenințări cu pedepse infernale pentru cele rele. Noi posedăm un op curios, în care înțeleptul Ardaï Wiraf ne referă despre cer și infern, pe care le a cercetat. Vom cita aci unele din acela.

După ce sufletul lui Viraf a părăsit trupul, ajunge la podul etern Tschinvad. Acolo vede Viraf o mulțime de suflete, a căror fapte bune și rele se cumpănesc; ele nu sunt în stare a călca podul, ci se simt în nesiguranța pozițiunii lor foarte nefericiți. În al patrulea cer primește înțeleptul dela asociatul său, geniul Serosh, o mică pâne, a cărei gustare îngrópă toate suvenirile din lumea pământescă și totodată dă puterea de a privi mărirea cerului fără frică. În al șeselea cer vede el o câmpie verde, flori suave cresc acolo, teii și portucalii respândesc mirosul lor plăcut și sub grósa umbră a pomilor șed mulțime de suflete în vestimente prețioase de aur și argint, coróne împodobesc capetele lor. Bande de musicanți cântă melodii dulci și giur împregiur este numai bucurie și plăcere. Serosh dice, că acestea sunt sufletele celor, cari cândva au fost săraci și neînsemnați, țerani, cari și-au împlinit cu fidelitate datorințele lor. O altă cétă se arată pe tronuri de aur și argint, cu servitori și suite în vestimente bogate. Aceștia sunt, dice Serosh, păstori și păcurari, cari și-au păstorit bine turma lor și din rezultatul ostenelei lor au dat săracilor.

Al șeptelea paradis, locul luminei eterne, se arată ca o grădină cu cărări poleite cu aur, cu flori și arbori, a căror parfum te ameteșce; rose, tulipe, hyacinte, iasmine, viole, narcisse, centifolii și alte flori pompoase înfloresc pretutindenă, fructele cele mai splendide, portocale rócitoré, strugurii cei dulci, grante erau în abundență. Arborii erau împoporați cu cele mai frumoșe pasări împodobite splendid și cu nișe voci melodioșe, care te răpiaș și-ți impleau inima de plăcere și mulțămire. Un edificiu în grădină părea ca sórele, era încrustat cu perle, smaragde, diamante și alte petri prețioșe. În mijlocul aceluia era aședat un tron de aur încungiurat cu scaune; aci ședea profetul Zoroastru avënd în giurul său regii și eroii anticității.

La un alt loc vede înțeleptul o masă de suflete în haine albe brodate cu aur și argint, în societatea geniilor apei, focului și ai plantelor. Tóte ședeaș pe tronuri și locul transpira de ambră și moșus. Sunt sufletele ministrilor de stat și ale oficianților, cari au făcut bine popoului, cari au săpat isvóre și canale, au înființat adăpóste pentru călătorii osteniți; au plantat grădini pentru popor, au întreținut sântul foc și au urmat preceptelor religiunii lui Zoroastru.

După acesta se scoborî Viraf în infern. La intrarea sa observă un torent de apă imputită, din care se rădica un abur disgustător. În el înotaș multe suflete, aprópe

de înecare, tóte desperate împlorând pe D-geu, dar cuvintele lor se respândiaș în vënt, nimeni nu asculta la lamentările lor. Reptilele teribile de tot soiul, de care torentul era plin, nu le lásau în pace nici pe un moment. Serosh învaș pe înțeleptul, că acest torent se forméză din lacrimile, care s'au vërsat pe morméntul repositiilor în contra poruncilor lui D-geu. Lamentările neconținute sunt păcat înaintea lui D-geu, că-cî credința trebuie să învingă supërarea.

La podul Tschinvad observă Ardaï Viraf un suflet, care tocmai își părăsise trupul său. El se váiera lamentabil, când deodată se rădică un vënt, de care tóte sufletele alergaș în fuga mare. În acel vënt apăru o ființă teribilă, cu dinți ca de elefant, cu unghii ca de vultur, cu ochi ca de sânge și din gura căreia ieșia un abur grozav. Când sufletul voi să fugă de acest monstru resună o voce tunătoare: „Nu te încuméta, ca să-mi scapi, că-cî eu te am în ghiarele mele!“ Sufletul strigă înspăimântat: „Cine ești tu, ființă teribilă?“ Diavolul respunse: „Eu sunt icóna ta și sunt diformat numai prin crimele tale. Tu ai fost avut, și n'ai ajutat pe cei săraci, n'ai apërat vëduvele și orfanii. Dëcă cineva a âmblat pe calea virtuții, atunci tu ai rîs de el. Acuma ești în puterea mea.“ Cu acestea îl apucă de gât, și îl trânti pe pod, care deodată se făcu ascuțit ca cuțitul și-l resturnă jos în infern.

Pedepsile ireligioșilor sunt descrise cu alternări oribile. Inimicul religiunii spëndură cu un picior de un arbore și se beleșce de diavolul; inhumanul bogat lamentéz după mănecare și turbata fóme îl face să-și spintece mânilor sale proprii; femeia gureșă spëndură de picioré, cu capul în jos și cu limba scóșă prin cëfă; tiranul este înlântuit de mâni și de picioré și ciupit de 70 de diavoli cu clește înfocate; limba calumniatorului și a mincinosului este acoperită cu vermi mușeători; torturătorii de animale se sfășiaș de câni; adulterii, fornicatorii și votrii, sub îmbrâncirile și loviturile demonilor nemilostivi, trebuie să porțe o stâncă printr'o speluncă de nea și ghiată.

Scurtul conspect premis póte ajunge, ca cetitorii acestui articol să-și formeze o ideă despre învëțătura lui Zoroastru și despre etică Parsilor.

După ce cu mórtea lui Iezdegerd III, celui din urmă din Sassaniđi, carele în an. 651 d. Chrst. a fost ucis în fuga sa, imperiul persic dela Oxus până la Indus a ajuns sub stăpânirea Arabilor, cultul religiunii lui Zoroastru s'a persecutat și oprimat de cătră mărturisitorii Islamului în modul cel mai crudel. Înșe până acuma fanaticismului mohamedan nu i-a succes a sfërpi cu totul parsismul. Cei mai mulți dintre Parsi, cari trăiesc și azi (circa 150,000 dintre cari vin în Persia 6000) cari și-au conservat cu fidelitate tradițiunile sfinite, sunt emigrați în India nord-vestică, unde le este permisă esercitarea libertății religióșe după preceptele lor. Persia nouă sub dominația Islamului a decădut în tóte privințele și fanaticismul său obscur a împedat până acum repetitele încercări, pentru a se înalța la o conformațiune europeană. Basiliu Birc.

Terzatto și Frangipani.

(Cu ilustrații pe pag. 293.)

Între țărmul ostic al Istriei și între uscatul din față, care se ține de regatul Croației, se întind două șiruri de insule cu stânci vâroase; în partea de câtră uscat insulele Veglia, Arbe și Pago, mai câtră mare Lussin și Cherso. Astfel se nasc trei căi maritime, ce se întind câtră Sud: Canal della Morlacca între uscat și primul șir de insule, Canal Quarnerolo între amândouă șirurile, și Quarnero între Lussin și Cherso de o parte și între țărmul istriean de altă parte. Acastă țără nu se pôte deschilini în uscat și apă, că-cî stâncile și marea par a forma un întreg.

Cel mai mare oraș al întregului ținut este Fiume, în unghiul cel mai din lăuntru al golfului. Cu cât sunt mai góle stâncile de pe Quarnero la punta del promontore, vârfel cel mai sudic al Istriei, pe atât de radios și roditor se pare țărmul, îndată ce ai trecut preste locul cel mai îngust al canalului, dela Moscenizze până la Fiume. Acolo țera, scutită de vânturi prin insula Cherso, sémână cu o grădină bogată.

Orașul de port al Ungariei — țera acésta se ține de coróna Ungariei — este destul de imosant, vędut de pe mare. Portul. pôte cuprinde 30—40 de corăbii cu trei catarge; magazinele pline, corso cel larg, fântănille săritóre, totul îi dá aerul unei cetăți înfloritóre și active. Două căi ferate o unesc cu Ungaria și afară de construcțiunea de corăbii acest oraș mai posedo o industriă activă de făină, produse chimice, pânză, piele și hârtie. Centrul orașului are în tóte privințele o spoelă unгурescă; acésta însă dispare îndată ce treci de pe corso în murdara cetate vechiă, numită gomila (grămadă). Ea se înalță treptat pe dél; trepte înguste și arcuri scunde conduc prin ulicióre strâmbe în osterii (ospetării) necurate, unde resună cântece italiene și se bea vin nou. Mai în sus, pe cósta muntelui, sunt împrașciate vilele, ér în vârf se înalță stânca pleșuvă, de pe care se prăvăleşce spumegând rîul Fiumara.

Fiume are puține edificii importante. Cea mai interesantă zidire se află în afară: vechiul castel al familiei Frangipani pe muntele Trsat sêu Terzatto, carele a păstrat numele cetății romane de odinióră, Tarsatica. Lângă el se înalță o mănăstire de Franciscani, un loc de pelerinagiú, la care conduc 400 de trepti, de-a lungul stâncel de pe care curge Fiumara.

Ruinele castelului Frangipani deveniră în anul 1813 proprietatea mareșalului conte Nugent, un Irlandez în serviciu austriac, care le-a ferit de cădere completă și și-a făcut criptă din temnița de odinióră. Numai între vechile

ziduri din vécul al 12-lea și al 13-lea și frumosul turn pătrat din timpul Renașcerel a așeșat un mic museú de anticități eline sub forma unui templu grécesc fórte modern, care turbură tare impresiunea întregului. Dar priveleştea de pe vârfel turnului este sublimă, când privirea retăceșce spre uscat preste valea răpede a Fiumarel cu numeroșele așeșaminte industriale, care întrebuinteză puterea apoi, sêu preste mare și stâncósele sale insule.

Amintiri istorice fórte felurite se deșeptă. Într'o grădiniță dinaintea templului se află columna triumfală cu o acvilă și inscripțiune, pe care au rădicat-o Francezii pe câmpul de bătaie dela Marengo, pe când mănăstirea franciscană ascunde mormintele Frangipanilor. Pretutindenii prin aceste locuri se întelnesc amintiri ale acestui ném de conți. Frangipanii, care au jucat o rolă însemnată în luptele dintre Guelfi și Ghibelini în vécul al 12-lea și al 13-lea, erau o familie nobilă romană. O ramură ce a emigrat în Ungaria la sfârșitul vécului al 12-lea a căpétat dela regele Bela III Fiume în dar. Mai mulți membri ai acestel linii se numesc adeseori în istoria Austriei și Ungariei. Astfel Francisc Christoph, conte de Frangipani, care după ce s'a luptat cu bravură în interesul Austriei, în contra Veneției și a Turcilor, s'a unit cu contra-regele Johan Zappolya și-a apêrat Slavonia în contra contelui Batthyanyi. Rănit de mórte la impresurarea fortăreței Varasdin, muri curënd după aceea. Nicolae conte de Frangipani s'a distins în resbelele împêratului Rudolf II în contra Turcilor și fu denumit de împêratul Mathias Ban al Dalmației, Croației și Slavoniei; el muri în Viena la a. 1647. Francisc Christoph Frangipani, conte de Trsat, se afla cu palatinul Wesselenyi, Francisc Nadasdi și cumnatul sêu Petru Zriny în capul revoluțiunei din Ungaria în contra lui Leopold I. Rescôla fu sugrumată, ér Frangipani împreună cu Zriny fură decapitați în Viena la 30 April 1671. Bunurile sale au fost confiscate și familiei lui i s'au detras titlurile de noblețe.

Mănăstirea de pe Trsat este fórte pitorescă, cu tóte că päreții ei pórta icóne impii, care abia ar putea împodobii o cărcimă ilaliană. Interesantă este biserica cu două nefel longitudinale; dar reparaturile din anii 1291, 1430 și din începutul vécului nostru au cam schimbat-o. Monumentele Frangipanilor sunt petri simple, în parte cu chipul în relief al reposatului, care zac nebăgate în samă într'un unghiú al bisericei și au suferit mult în decursul vécurilor sub pașii visitătorilor.

V a r i e t ă ț i.

Damele din Afganistan. Despre costumul național și ținuta damelor afgane din societatea alésă din Kabul, corespondenți englesi, cari se află acolo, fac o descriere pitorescă, care în detaliurile sale este fórte interesantă chiar și din punct de vedere etnografic, esprimând o curioasă mestecătură de europenism și varietate orientală.

Bustul acestor dame este coperit de o jachetă făcută pe taliă din mêtasă, de colóre verde, care se numeșce sari și care le ajunge până la gât, fiind așa de strîns învumbată încât formele umerilor și ale pieptului le pôte cineva numai ghici érá nu și vedea. Acastă jachetă în cele

mai multe casuri este brodată cu fir de aur și din acésta causă așa de tari, încât înlocuesc ori-ce alt corset. Când este timpul friguros mâncile acelu sari ajung până la palmă și sunt căpușite cu lână gróasă. Pantaloni turcesci largi à la Fatime istorisitóre de povești, legați strîns cu pandlice de mêtase deasupra glesnelor, ciorapi albi ca zăpada și pantofi mici brodați cu aur sêu papuci compun toaleta de casă a unei alese din Kabul. Dela cap și până la călcăie se întinde în crețe undulătoare un vel ce se numeșce yashurak. Aceste frumșeti învelite pórta la tóte încheiăturile corpului giuvaere; brățare massive de aur

împodobesc pashmakul de pe cap. Părul este dat înapoi și legat într'un nod grecesc.

Brêul de mêtasă care încinge talia acelor dame este foarte miraculos de o lungime de 12 coți și lat de 18 pollicari. Încălțăminte lor foarte delicată se confecționează însuși în Kabul. Ea este făcută de o coloré verde palidă, pe care în mod foarte artificios sunt brodate desemnuri foarte frumoase cu mêtasă seú aur, așa că păpucul pare a fi mai mult făcut pentru bal, decât pentru a fi purtat în casă. Un contrast mare oferă acea încălțăminte prin talpa lor grosă și tintuită. — Ca și la chineze așa și la damele din Kabul picioarele sunt diformate prin micimea lor ceea ce este cu atât mai disproporționat, deoarece pantalonii cad în crețe largi și fără gust pe picioare.

Din puținele fețe pe care le pôte cineva vedea și care sunt în cele mai dese casuri de femei bătrâne, cu greu pôte face cineva o concluziune dréptă asupra frumuseții damelor afgane. Damele cele tinere au în general trăsuri regulate și nobile, coloritul feței lor este mai deschis decât al spaniólelor, ochii lor sunt expresivi lucitori și demni a fi cântați de un poet ca Hafiz. O impresiune neplăcută fac asupra europenilor buzele lor gróse, înflata, prin care întréga lor fisionomiă primește expresiunea unei sensualități desgustătoare ca și aceea a damelor din haremurile turcești.

Când o damă Kabulesă pornește în călătoria, atunci seú se suie într'o chisiță ce sémână cu o corfă mare coperită cu cêrșafuri și este purtată de doi ómeni pe umeri, seú călărește pe un ponny și atunci este înbrăcată într'un fel de costum de amazonă. Ea nu are întâietate față de bărbatul ei, nici nu merge alătura cu el ci totdeuna la o distanță de câți-va pași înapoia lui, ceea ce îi facilitează ochiadele de cochetăria cu acei bărbați de ghiauri cari o întélesc pe cale și cărora pentru admirațiunea picioarelor ei în miniatură le mulțamește prin un zimbet plin de satisfacțiune.

Etatea animalelor. Un urs ajunge vârsta de 20 de ani; un câne nu trăește mai mult de 20 de ani; un lup tot 20 de ani, o vulpe dela 14—46 ani. Leii ajung la vârsta foarte înaintată: un asemenea leu cu numele de „Pompei“ ajunge etatea de 70 ani. Vârsta de mijloc a pisicilor e de 14 ani. Epurele dela 7—8 ani. Elefanții ajung vârsta de 400 ani. Porcii ajung până la 30 de ani. Rinocerul din contră trăește numai 20 de ani. Un cal ajunge odată etatea de 62 de ani, dar trăesc mai cu sémă dela 20—25 de ani. Cămilele trăesc până la 100 de ani. Și cerbiu trăesc mult; oile din contră trăesc vr'o 10, vaca până la 15 ani. Naturalistul Cuvier crede că o balenă ajunge vârsta de 100 de ani. Delfinii trăesc 30 de ani. În Viena murise un vultur în vârstă de 104 ani. Lebedele trăesc până la 300 de ani. Un Englez cu numele de Mallerton posedă un schelet de o lebedă care ajunsese vârsta de 290 ani. Și pelicanii ajung o vârstă mare. Asemenea s'a vèdut o bróscă țestósă de 107 ani. (Rev. șc.)

O bróscă țestósă bătrână. Se șcie, că aceste animale au o viață foarte lungă, s'au citat exemple, în cari unele au ajuns până la vârsta de 200 ani. O confirmare interesantă a acestui fapt se anunță din Florinda (America). Un om d'acolo a prins în riul Saint-Jean o mare bróscă țestósă, a cărei etate este peste 200 ani. Pe țesta ei din spinare s'au găsit săpate cuvintele următoare:

„Prinsă în anul 1700 de cătră Fernando Gomez în riul Sebastian și d'aci adusă în mările Wekiwa.“

Marele Wekiwa este vechiul nume al riului Saint-Jean. Pe d'asupra acestei inscripții se putea vedea foarte bine pagerea Spaniei și anul 1700. În acest timp statul Florinda apartinea atunci Spaniolilor, pe care l-au cedat tocmai la 1821 Statelor Unite.

După ce acel om a arêtat la o mulțime de lume acea bróscă i-a dat érași libertatea, negreșit după ce a adăogat lângă inscripția cea veche, o alta nouă cu anul 1880.

(Resb.)

Contra mușcăturei de albine. Mijlocul cel mai bun și foarte simplu contra împuneturilor de albine, vespă, etc. este, pe lângă spiritul de Salmiac, fluiditatea care se naște în pipe de tabac, băgăul și scrumul. Fumătorii de țigări pot întrebuița acea parte din țigară, care se ține în gură și prin această devine umedă.

Acestea tóte se pun seú se store în rana pricinuită prin împunetură și durerile numai decât încetă și înflatură nu se desvóltă de loc. Acest medicament e cu atât mai lesne, cu cât împunsul (rănitul) decă nu este singur fumător, mai tot d'a una află pe fumătorii în giurul seú, seú cel puțin în apropiere, din a cărui pipă seú țigară își pôte câștiga lécul dorit. (Tel. Rom.)

Gicitură de Șach

de Emilia Onciú născ. Ciavoșchi.

s	p	u	ț	p	m	t	a
t	i	u	?	r	u	n	n
i	t	m	e	u	T	c	u
m	ă	i	ț	e	g	i	i
i	i	C	ă	r	n	r	c
t	i	i	C	e	ă	r	r
ș	i	i	ă	c	i	i	i
t	s	i	m	t	c	P	p

Se pôte deslega după săritura calului.

Deslegarea giciturii din Nr. 15 este:

B	u	c	u	r	e	s	c	i
U	n	i	v	e	r	s	u	
C	o	l	i	b	r	i		
U	r	e	c	h	e			
R	e	u	m	ă				
E	l	i	s					
S	u	l						
C	e							
İ								

Deslegare nimerită primirăm dela D-nii: Stefan Bognoczky din Viena, și Emilian Micu din Brașov.

Posta Redacțiunii.

S. P. S. Blașiú. Quousque tandem ... — D-lui S. Serajevo. Anul »Albinei Carpaților« se începe cu 1 Octomvre. Așadară aveți bun la noi abonamentul pe 1/4 an din Tomul V. — D-lui G. N. Z. Brașov. Am primit. În numărul venitor — D-lui E. M. Brașov. La timpul seú. — D-lui J. S. S. Malnas. Am primi cu mare plăcere, dar e prea lung pentru noi.